

FAKTAARK

Budsjettundersøkelse 2007

Pleie- og omsorg er årets budsjettvinner

Budsjettundersøkelsen¹ som KS har gjennomført i kommunene viser at det satses som aldri før for å bygge ut pleie- og omsorgstilbudet til innbyggerne. Undersøkelsen dokumenterer at økte inntektsrammer i kommunene betyr bedre velferdstilbud for innbyggerne. Antall ansatte i pleie- og omsorgssektoren øker i et tempo som gjør at målet om 10 000 nye årsverk i løpet av 2009 er innen rekkevidde.

Tallene i undersøkelsen presenteres i hovedsak som veide tall. Det vil si at de presenteres som prosent ut fra antall innbyggere. I forhold til tilsvarende undersøkelser som KS har gjennomført de siste årene, viser årets tall at den økonomiske situasjonen i kommunene nå gir langt bedre muligheter for å styrke velferdstilbudet.

Mer pleie- og omsorg

Hvilken endring er det budsjettert med på pleie- og omsorgssektoren i 2007 sammenlignet med faktisk tjenestetilbud for 2006?

Alternativer	Prosent ut fra antall innbyggere
Utvidet tilbud	76 pst
Uendret tilbud	18 pst
Redusert tilbud	6 pst

Tallene viser at nær 8 av 10 innbyggere bor i kommuner som utvider tilbudet innenfor pleie- og omsorgssektoren i år. At noen få kommuner ikke utvider tilbudet kan ha sammenheng med at de har befolkningsnedgang i de aktuelle aldersgruppene. De demografiske endringene medfører generelt at noen kommuner opplever et press på sitt tjenesteapparat, mens andre opplever fraflytting og nedgang i befolkningen. Det påvirker også inntektsnivået til kommunene.

Har kommunen budsjettert med en endring i antall årsverk innenfor pleie- og omsorgssektoren fra 2006 til 2007?

Alternativer	Prosent ut fra antall innbyggere
Økt antall årsverk	81 pst
Uendret antall årsverk	14 pst
Redusert antall årsverk	5 pst

¹ Undersøkelsen er gjennomført i perioden 05.12.2006 til 05.01.2007. 266 kommuner, som utgjør 62 prosent av kommunene, har svart.

Mer enn 8 av 10 innbyggere bor i kommuner som øker antall årsverk i pleie- og omsorgssektoren i 2007.

Kommuner som oppga at det er budsjettert med endring i antall årsverk fra 2006 til 2007 ble bedt om å presisere denne endringen. På bakgrunn av disse endringstallene har KS foretatt beregninger som viser at vi kan forvente en vekst inneværende år på over 2000 årsverk innenfor sektoren. Det er her forutsatt tilsvarende endring på landsbasis som i utvalget. Med en slik årlig økning vil vi nå regjeringens mål om 10.000 nye årsverk i pleie- og omsorgssektoren over en femårsperiode.

Flere årsverk i skolen

Også i grunnskolen ligger det an til en vekst. Halvparten av innbyggerne bor i kommuner som øker antall undervisningsårsverk i 2007, mens ca. en tredjedel bor i kommuner som holder antall årsverk uendret.

Endring i antall undervisningsårsverk i grunnskolen i 2007 sammenlignet med 2006.

Alternativer	Prosent ut fra antall innbyggere
Økt antall undervisningsårsverk	49 pst
Uendret antall undervisningsårsverk	35 pst
Redusert antall undervisningsårsverk	16 pst

Blant de som øker undervisningsårsverkene er hovedårsaken at de vil redusere antall elever per årsverk. Det vil si at det blir mindre gruppestørrelser i forhold til lærere i skolene. Innenfor dette området vil befolkningsendringer i målgruppen – barn i grunnskolealder – i stor grad påvirke behovet for flere eller færre årsverk. Med vekst i antall barn øker selvsagt behovet for flere undervisningsårsverk. Det er derfor stilt noen oppfølgingsspørsmål om dette til de kommunene som enten øker eller reduserer antall undervisningsårsverk.

Spørsmål til kommuner som øker antall undervisningsårsverk:

Hva er årsaken til at kommunen øker antall undervisningsårsverk i 2007?

Alternativer	Prosent ut fra antall innbyggere
Økt antall barn i skolealder	17 pst
Redusert antall barn per undervisningsårsverk	56 pst
Både økt antall barn og redusert antall elever per undervisningsårsverk	27 pst

Blant de som øker undervisningsårsverkene er hovedårsaken at de vil redusere antall elever per årsverk. Det vil si at det blir mindre gruppestørrelser i forhold til lærere i skolene. Blant de kommunene som har svart her ligger det mange befolkningstunge kommuner

Spørsmål til kommuner som reduserer antall undervisningsårsverk:

Hva er årsaken til at kommunen reduserer antall undervisningsårsverk i 2007?

Alternativer	Prosent ut fra antall innbyggere
Redusert antall barn i skolealder	21 pst
Økt antall barn per undervisningsårsverk	27 pst
Både redusert antall barn og økt antall elever per undervisningsårsverk	52 pst

Blant de som reduserer antall årsverk, svarer flest at dette skyldes både redusert antall barn og økt antall elever per årsverk.

Positiv kultursatsing

Kultur er ofte det området som er mest påvirket av kommunenes inntekter. Årets budsjettundersøkelse viser at nær 6 av 10 innbyggere bor i kommuner som legger opp til å utvide kulturtilbudet neste år.

Hvilken endring er det budsjettet med på kultursektoren i 2007 sammenlignet med 2006?

Alternativer	Prosent ut fra antall innbyggere
Utvidet tilbud	58 pst
Uendret tilbud	39 pst
Redusert tilbud	3 pst

Stabilt barnevernstilbud

På barnevernsområdet legger de aller fleste kommunene opp til å opprettholde eller øke tilbudet neste år. 34 prosent av innbyggerne bor i kommuner som utvider tilbudet, mens 63 prosent av innbyggerne bor i kommuner som opprettholder tilbudet.

Hvilken endring er det budsjettet med på barnevernsområdet i 2007 sammenlignet med faktisk tjenestetilbud for 2006?

Alternativer	Prosent ut fra antall innbyggere
Utvidet tilbud	34 pst
Uendret tilbud	63 pst
Redusert tilbud	3 pst

Bedre vedlikehold

Blant annet på grunn av svak økonomi har det de siste årene blitt brukt alt for lite penger på vedlikehold i kommunene. Svak satsing på vedlikehold fører til høyere regninger i neste omgang. Årets budsjettundersøkelse viser at kommunene i sterkere grad finner rom for å prioritere vedlikehold. Det er bra for velferdstilbudet til innbyggerne.

Utgifter til vedlikehold i 2007 sammenlignet med 2006.

Alternativer	Prosent ut fra antall innbyggere
Høyere utgifter	60 pst
Uendrede utgifter	32 pst
Lavere utgifter	8 pst

Stor barnehagesatsing, men utfordringer med å nå full dekning i enkeltkommuner

Målet er å nå full barnehagedekning i 2007. Budsjettundersøkelsen viser at de aller fleste kommunene ser ut til å nå dette i inneværende år. Samtidig er det kommuner som svarer at målet er vanskelig å nå. Dette er i stor grad kommuner som ligger i pressområder og opplever økning i antall barn i barnehagealder, samtidig som de har et presset byggemarked. Tallene viser, etter KS' vurdering, at det må satses på ekstraordinære tiltak i enkelte kommuner dersom vi skal nå full behovsdekning i 2007. Tallene presenteres her både i forhold til antall kommuner og i forhold til antall innbyggere.

Vil kommunen i løpet av 2007 kunne gi et barnehagetilbud til alle barn som det er søkt om plass til ved hovedopptaket for 2007? (definert som full behovsdekning)

Alternativer	Prosent ut fra antall kommuner	Prosent ut fra antall innbyggere
Ja	87 pst	83 pst
Nei	13 pst	17 pst

Satsing på redusert fattigdom

I statsbudsjettet for 2007 har regjeringen varslet at de ønsker en økning i de statlige veiledende sosialhjelpssatsene med 5 prosent ut over ordinær prisjustering. Sosialhjelpssatsene varierer i kommunene og skal gi uttrykk for en individuell behovsprøving. Mange av kommunene som har svart vil allerede ha satser som ligger høyere enn de veiledende satsene.

Regjeringen har foreslått en økning i de statlige veiledende sosialhjelpssatsene med 5 pst utover ordinær prisjustering fra 1. januar 2007. Hvilken endring foretar kommunen i sosialhjelpssatsene for 2007 (ut over forventet prisvekst)?

Alternativer	Prosent ut fra antall innbyggere
Øke med 5 pst eller mer	53,5 pst
Øke med mindre enn 5 pst	18,6 pst
Ingen endring	27,7 pst
Reduksjon	0,1 pst

For de kommunene som har svart at de ikke øker med 5 prosent eller mer er det stilt spørsmål om årsaken til dette. Her kommer det fram at 51 prosent av kommunene allerede har like høye eller høyere satser enn de nye statlige veiledende satsene, mens 28 prosent svarer at de bruker individuell behovsprøving.

For svake driftsresultater i 2007?

Netto driftsresultat er det beste målet på finansiell balanse i kommunal sektor. Netto driftsresultat bør ligge over 3 prosent dersom kommunene skal opprettholde verdien av formuen i sektoren. Enkelt sagt tilsvarer et netto driftsresultat i kommunene et regnskapsresultat på 0 i privat sektor. Dette er fordi det er det er avskrivningene som gir resultateffekt i private regnskap, mens det er renter og avdrag på lån som gir resultateffekt i kommunale regnskap. For 2006 er det grunn til å forvente meget gode driftsresultater i kommunene. Dette skyldes en høy inntektsvekst, og at mye av inntektsveksten har kommet som ekstraordinære (engangsbeløp) skatteinntekter på slutten av året.

For 2007 synes det å være alt for mange kommuner som budsjetterer med for lave netto driftsresultater. Flere enn 8 av 10 innbyggere bor i kommuner som budsjetterer med netto driftsresultater under 3 prosent. Dette viser at selv om kommunene nå øker tjenestetilbudet markert, har vi enda ikke har kommet fram til en langsiktig økonomisk balanse i sektoren.

Budsjettert netto driftsresultat i 2007 i prosent av totale driftsinntekter.

Alternativer	Prosent ut fra antall innbyggere
Positivt på eller over 3 pst	17 pst
Positivt under 3 pst	69 pst
Negativt	14 pst

Hele undersøkelsen kan laste ned på

<http://www.ks.no/upload/90991/Budsjett2007Vedlegg.pdf>

Kunnskapslandet

Kommunedagene 2007

Ordførerkonferansen og Rådmannslandsmøtet

Oslo, 9. og 10.mai 2007

Følg med på <http://www.ks.no/kommunedagene>